

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kansaneläkelaitoksen järjestämisestä kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansaneläkelaitoksen järjestämisestä kuntoutuksesta annettua lakia siten, että alle 65-vuotiaat korotettua tai erityishoitotukea saavat vaikeavammaiset eläkkeensaajat saisivat Kansaneläkelaitoksen järjestämää vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta siitä riippumatta mistä eläkejärjestelmästä he eläketurvansa saavat. Tällöin vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta saisivat

myös henkilöt, jotka siirtyvät työeläkelakien mukaiselle varhaiseläkkeelle alle 65-vuotiaina. Lailla edistettäisiin yhdenvertaisuutta ja selkeytettäisiin etuuslainsäädäntöä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 lisätalousovarviesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2003.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Kansaneläkelaitoksen järjestämää vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta saavista henkilöistä osa saa työeläkelakien mukaista vanhuuseläkettä alle 65-vuotiaana. Jos he eivät tällöin enää saa työkyvyttömyyseläkettä minkään ansioeläkelain tai kansaneläkelain nojalla, päättyy heidän oikeutensa saada vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Kansaneläkelaitoksen järjestämisestä kuntoutuksesta annetussa laissa säädetään, että oikeus vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen on sellaisilla vaikeavammaisilla, jotka saavat eläkkeensaajien korotetun tai erityishoitotuen lisäksi työkyvyttömyyseläkettä joko kansaneläkelain tai ansioeläke-

lakien perusteella. Osa Kansaneläkelaitoksen järjestämää vaikeavammaisten kuntoutusta saavista henkilöistä siirtyy työeläkelakien mukaiselle vanhuuseläkkeelle alle 65-vuotiaana. Vanhuuseläkkeelle siirtävällä saattoi jatkua 1990-luvulla oikeus kansaneläkelain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen 65 ikävuoteen asti.

Suurin osa eläkkeensaajien korotettua tai erityishoitotukea saavista vaikeavammaisista saa työkyvyttömyyseläkettä joko kansaneläkelain tai ansioeläkelain nojalla aina siihen asti kunnes he täyttävät 65 vuotta. Kansaneläkkeen eläkevähenteisyys on johtanut siihen, että osalla kuntoutusta saaneista vaikeavammaisista eläke perustuu vain ansioeläkelakien mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen. Jos työkyvyttömyyseläke perustuu vain yhteen ansioeläkkeeseen ja vaikeavammaisen siirtyy tämän ansioeläkkeen mukaiselle vanhuuseläkkeelle alle 65 vuoden iässä, niin hänen oikeutensa saada Kansaneläkelaitoksen järjestämää vaikeavammaisten kuntoutusta lakkaa.

2.2. Nykytilan arviointi

Kansaneläkkeen eläkevähenteisyys on johdannut siihen, että pieni osa mainittua hoitotukea saavista ei enää saa työkyvyttömyyseläkettä siirryttyään vanhuuseläkkeelle alle 65-vuotiaana, jolloin heidän oikeutensa kuntoutukseen päättyy. Tässä tilanteessa Kansaneläkelaitoksen järjestämän vaikeavammaisten lääkinällisen kuntoutuksen ulkopuolelle jäävät etenkin ne vaikeavammaiset, jotka ovat tehneet pitkän työuran yhden työnantajan palveluksessa ja joiden työeläkkeen mukainen vanhuuseläkeikä on alle 65 vuotta.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on vaikeavammaisten yhdenvertaisuuden lisääminen ja etuusjärjestelmän selkeyttäminen vaikeavammaisten lääkinällisen kuntoutuksen osalta. Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös ne alle 65-vuotiaana vanhuuseläkkeelle siirtyneet eläkkeensaajien korotettua tai erityishoitotukea saavat vaikeavammaiset, jotka eivät saa työkyvyttömyyseläkettä, tulisivat oikeutetuiksi Kansaneläkelaitoksen järjestämään kuntoutukseen. Oikeus Kansaneläkelaitoksen järjestämään kuntoutukseen lakkaisi ehdotuksen mukaan vaikeavammaisen täyttyessä kansaneläkelain mukaisen vanhuuseläkeiän.

Esityksessä ehdotetaan, että Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n 1 momentin 3 kohtaan lisätään säännös, jonka mukaan vaikeavammaisen lääkinälliseen kuntoutukseen olisi oikeutettu myös sellainen henkilö, joka saa lainkohdan mukaisen hoitotuen lisäksi vanhuuseläkettä alle 65-vuotiaana.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen johdosta 100—150 vaikeavammaista tulisi Kansaneläkelaitoksen järjestämän kuntoutuksen piiriin lain voimaan tullessa. Kuntoutujakohtaisten keskimääräisten kustannusten perusteella laskettuna lainmuutoksen lisäkustannukset olisivat noin 0,7 miljoonaa euroa vuodessa.

4.2. Vaikutukset yksilöiden asemaan

Ehdotettu lainmuutos toisi Kelan järjestämän vaikeavammaisten lääkinällisen kuntoutuksen piiriin ne eläkkeensaajien korotettua tai erityishoitotukea saavat vaikeavammaiset, jotka ovat alle 65-vuotiaana siirtyneet työeläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle eivätkä saa työkyvyttömyyseläkettä. Lainmuutos lisäisi vaikeavammaisten yhdenvertaisuutta Kansaneläkelaitoksen järjestämän kuntoutuksen saamisen suhteen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

3 §. Vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Kansaneläkelaitoksen järjestämää kuntoutusta saisivat myös ne alle 65-vuotiaat eläkkeensaajien korotettua tai erityishoitotukea saavat vanhuuseläkkeelle siirtyneet vaikeavammaiset, jotka eivät saa työkyvyttömyyseläkettä. Oikeus Kansaneläkelaitoksen järjestämään vaikea-

vammaisten lääkinälliseen kuntoutukseen päättyisi 65 vuoden iässä.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2003.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä maaliskuuta 1991 kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 839/1998 ja 1033/2002, seuraavasti:

3 §

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen on järjestettävä muussa kuin julkisessa laitoshoidossa olevalle vaikeavammaiselle henkilölle, joka lisäksi saa

1) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) 2 §:n 2 tai 3 momentin mukaista hoitotukea;

2) vammaistukilain (124/1988) 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaista vammaistukea;

3) kansaneläkelain 30 a §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua hoitotukea alle 65-vuotiaana; tai

4) vammaistukilain 2 §:n 4 momentin mukaista vammaistukea, joka on myönnetty 3 kohdassa tarkoitetun hoitotuen sijaan,

sellaiset pitkäaikaiset tai vaativat muut kuin sairaanhoitoon välittömästi liittyvät kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa, jotka ovat tarpeen hänen työ- tai toimintakykynsä turvaamiseksi tai parantamiseksi.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2003.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki**kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä maaliskuuta 1991 kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 839/1998 ja 1033/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen on järjestettävä muussa kuin julkisessa laitoshoidossa olevalle vaikeavammaiselle henkilölle, joka lisäksi saa

1) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) 2 §:n 2 tai 3 momentin mukaista hoitotukea;

2) vammaistukilain (124/1988) 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaista vammaistukea;

3) *työkyvyttömyyseläkettä ja* kansaneläkelain 30 a §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua hoitotukea; tai

4) vammaistukilain 2 §:n 4 momentin mukaista vammaistukea, joka on myönnetty 3 kohdassa tarkoitetun hoitotuen sijaan,

sellaisen pitkäaikaisen tai vaativat muut kuin sairaanhoitoon välittömästi liittyvät kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa, jotka ovat tarpeen hänen työ- tai toimintakykynsä turvaamiseksi tai parantamiseksi.

Ehdotus

3 §

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

Kansaneläkelaitoksen on järjestettävä muussa kuin julkisessa laitoshoidossa olevalle vaikeavammaiselle henkilölle, joka lisäksi saa

1) lapsen hoitotuesta annetun lain (444/1969) 2 §:n 2 tai 3 momentin mukaista hoitotukea;

2) vammaistukilain (124/1988) 2 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaista vammaistukea;

3) kansaneläkelain 30 a §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua hoitotukea alle 65-vuotiaana; tai

4) vammaistukilain 2 §:n 4 momentin mukaista vammaistukea, joka on myönnetty 3 kohdassa tarkoitetun hoitotuen sijaan,

sellaiset pitkäaikaiset tai vaativat muut kuin sairaanhoitoon välittömästi liittyvät kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa, jotka ovat tarpeen hänen työ- tai toimintakykynsä turvaamiseksi tai parantamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2003.